

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
ANAYASA HUKUKU TEK-ÇİFT NUMARALI ÖĞRENCİLER
PRATİK ÇALIŞMA METNİ

24-26 Aralık 2018

Hükümet Sistemleri

Varsayımsal Olay: Yürütme organının tek kanattan oluştuğu ve devlet başkanının 5 yılda bir yapılan seçimlerle göreve geldiği Federal A Cumhuriyeti’nde parlamentonun görev süresi dolmadan devlet başkanını görevden alma yetkisi olmadığı gibi başkanın da parlamentoyu feshetme yetkisi bulunmamaktadır. 2017 yılında yapılan seçimler sonrasında Devlet Başkanı X’e muhalif bir parlamentonun çoğunluğa sahip olmasıyla birlikte devlet başkanı ile parlamento arasında birçok konuda çatışma çıkmış; parlamentonun kabul ettiği birçok yasa başkan tarafından veto edilmiş ve aynı konular kararname ile düzenlenmiştir. Kararnameleri geçersiz kılacak yasaların da X tarafından veto edilmesinin ardından kimi zaman vetolar aşılmış; kimi zaman kararnameler etkisiz kılınmamıştır. Her ne kadar sert kuvvetler ayrılığının benimsendiği sistemde başkanın kararname yetkisini kullanmaması gerektiği kamuoyunda dile getirilse de X bu eleştirileri dikkate almamıştır. Sonrasında, bir araya gelmeden X’e karşı etkin bir muhalefet yapamayacaklarını anlayan partiler anlaşarak anayasada değişiklik yapılmasını istemişlerdir. Değişikliklerle ilgili sizden görüş isteyen parti temsilcileri,

- yürütme organının parlamentoya karşı sorumlu bakanlar ile devlet başkanından oluştuğu,
- devlet başkanının halk tarafından seçildiği,
- yürütme yetkisinin başkan ile bakanlar arasında paylaştırıldığı,
- son olarak devletin federal yapısıyla örtüşen bir sistem tasarlamanızı sizden istemişlerdir.

Sorular

1. A Cumhuriyeti’nde hangi hükümet sistemi uygulanıyor olabilir? Açıklayınız.
2. “Sert kuvvetler ayrılığı”nın benimsendiği sistemde başkanın kararname yetkisini kullanmaması gerektiğine ilişkin iddiayı değerlendiriniz.
3. Olaydaki verileri dikkate aldığınızda A Cumhuriyeti’nde hangi hükümet sisteminin benimsenmesini önerirsiniz? Açıklayınız.